

us 19.
ZET
ozatsz. 7.)
ozatsz. 8.)
lépésével.
3. adszor.
m 10.)
or. Poor

csészte. Eg. Ala
(vált) és nyor
Kölcsvár, St. b.
Fop (Brassal-utca)
Telefon:
Eserk. és kiadóhivatal
857, 228 és 1047
Sz. Sz. --- 228
Egy év ára pályaudva-
ra és vidéken is lej
Kétszeresen ---

Disztér 2. II. 8.
Dl. Ramasetter Róbert
Budapest

ESIDO
KAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Egész évre	1050
Félévre	550
Negyedévre	290
Egy hónapra	100

Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
hav-ként 10 lejjeleddragább

Csehszlovákiában

Egy hónapra	ek 40-
Egy év ára	ek 2-

1926 Augustus 20 Péntek

Uj-Kölcsvár * IX. évfolyam * 184 szám

5886. Elul 10

A haldokló Morningpost

A „Morningpost”, amely most megszűnés előtt áll, nemrégig még egyike volt a világ legnagyobb lapjainak. Százötven évvel ezelőtt alapították Londonban, ezzel a programmal, hogy az angol konzervatív politika szószólója legyen. Egyideig a konzervatív társadalom nemesebb hagyományain haladva végezte feladatát, később azonban mindinkább jobbra tolódott és, abban a mértékben, ahogyan a modern eszmék mind nagyobb térrel bírtak a szigoros országban, közeledett a szélsőségesen reakciós világfelfogás felé. Amikor pedig 1917-ben megtörtént a Balfour-deklaráció, amely Palesztinát a zsidók nemzetiségűvé avatta, a „Morningpost” nyíltan szívesen vallott és az angol cionistaellenes körök hivatalos organumaként folytatta tovább működését. A cionizmussal szemben táplált elítélteket időközben szélesebb területekre is kiterjesztette és lassanként az egész zsidóság ellen állást foglalt, olyannyira, hogy a kontinens olvasókörzisének tudatában már néhány év óta mint az egyetlen nagy antiszemita világlap élt.

Valhányszor a palesztinai problémáról volt szó, a „Morningpost” mindig az arabok pártjára állott és elv-kultúrájában soha sem tudott objektív lenni. A zsidó munkások által Palesztinában létrehozott eredményeket soha sem volt szíves elismerni, hanem, ha már jót akart írni, akkor mindig az angol közigazgatási hivatalnokok javára könyvelte el a sikereket. Csak amideőn Herbert Samuel helyét lord Plumer foglalta el és ezzel a személyi változással egyidejűleg mind hangosabbak lettek a panaszok az angol kormány ellen, amely nem nem támogatta eléggé a zsidó országépítést, kezdett a „Morningpost”, a londoni kabinet nyomására, enyhébben írni, attól tartva, hogy a palesztinai elégedetlenkedők csorbát ejtenek Nagybritannia tekintélyén. Az általános zsidó kérdésekben azonban a lap tovább folytatta antiszemita propagandáját.

Most, hogy a lap a közeli megszűnés előtt áll, nem akarunk túlzott konzekvenciákat levonni és nem áltatjuk magunkat azzal, hogy a „Morningpost” alamerülése a zsidóellenes mentalitás feloldódását is jelenti Angliában. Mindössze annak leszögezésére szorítkozunk, hogy a „Morningpost” esete szerves jelenség az európai kultúrámunkában, amely rövid idő leforgása alatt nem az első antiszemita őrtenyot sodorja le a felszínre. Magyarországon, ahol még akartabb volt az antiszemitizmus és ahol vérmes reményekkel hívták életre három négy zsidóellenes organumot, hasonló sors érte az antiszemitizmus szellemi fátylahordozóit. Egymástán szüntette be megjelenését a „Nép”, a „Szózat” és még sok kisebb apró lap, amelyek pedig szentül meg voltak győződve, hogy a kor áradata a közvélemény élére fogja emelni őket. Egyedül a „Magyarország” maradt fenn, de ez is csak azért, mert idejekorán belátásra tért és, feladva gyűlöletes politikáját, az ország belső békéjén kezdett dolgozni. Ausztriában és Németországban szintén nem tudnak megélni az antiszemita lapok, vagy legjobb esetben is napi-epokból hetilapokká zsugorodnak. Kifejezetten antiszemita programmal bíró napilap ebben a pillanatban nincsen is Európában. A szélsőjobb oldali organumok sem merik esetleges zsidógyűlöletüket nyíltan zászlójukra írni, hanem

Berlin, Páris, London legelőkelőbb tánchelyiségeiben naponta számtalanszor ismétlik meg az **Estrella Tangó**, — **La Barcelona Charleston** világlágeret. Darabja 30 lej. Moravetz kiadás, mindenütt kaphatók. Egyéb slágerek: Valencia 10 lej, Pique Dame tangó 24 lej, Mon Plaisir 24 lej, Valentino 30 lej. Mindenütt kaphatók.

legfeljebb csak a tetszetősebb fascista talárban mernek kiállni a porondra. A fascizmus egyéb ként sok államban szerencsésen abszorbeálta az antiszemitizmust.

Az, hogy az antiszemita sajtó nem tud valami nagy abszurditást produkálni, kétségteletlenül abban leli magyarázatát, hogy az antiszemitizmus nem program és így nem is lehet vele a jézán tömegeknek operálni. Az antiszemitizmus lehet egy indulathullám, de semmissétra sem olyan politikai megnyilatkozás, amely bárkinek gazdasági, vagy erkölcsi előnyököt ígérhetne be. Az antiszemita lapok redakciói soha sem működtek széles, nyílt utcákban, hanem kis sikátorokban tangódtak. Szerkesztőik és munkatársaik soha sem számítottak az illető államok igazi újságitrói karához, hanem rendszerint elégedetlen, kistaliberű állami hivatalnokokból, vagy lemaradt politikai hengyelfutókból kerültek ki. Olvasókörzisének nem lapozta ezeket az újságokat a körüli kávéházak ablakaiban, hanem sötétes lokálokban olvasta, vagy legfeljebb keszűzött kaszinókban kobogtatta. Lpvezérek soha sem rekrutálódtak komoly politikuskökből, tudósokból, vagy írókból, hanem mindig csak elkallódott emberekből, akik az alantas ösztönök felpszkálázásával remélték ambiciójuk kifizetését.

Aki sokfelé járt, az sok egyforma dolgot

A tanácsnagságok számának szaporításával akarják elsimítani a népszövetségi ellentéteket

Románia is kép egy nem állandó tanácsnagságot

(G. n. f., augusztus 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Népszövetség jövőbeli összetétele tárgyában most előtérben áll az olasz tervezet, amely szerint az állandó tagsági helyeket hétre, a nem állandó tagságot pedig hatra, vagy esetleg szintén hétre szaporítják. Eszerint a tervezet szerint állandó tagok lennének: Anglia, Franciaország, Olaszország, Japán, Németország, Spanyolország és Brazília, nem állandó tagok pedig Belgium, Hollandia, Románia (Csehszlovákia helyett), Lengyelország, Kína, Argentína és mint hetedik esetleg Chile. Az, hogy ez a terv megvalósítható-e, kétséges, mert teljesen felborítaná a népszövetségi kérdés tanulmányozására kiküldött bizottság munkáját. Egyébként ezt a tervezetet Németország hozzájárulása nélkül nem is lehet megvalósítani.

Panamavádak alapján oszlatták fel Arad városi tanácsát

A feloszlató rendelettel egyidejűleg a Monitorul Oficial közli a kinevezett ideiglenes tanács névsorát. Szeptember 12-én lesznek az új választások

(Bucuresti-Bukarest, augusztus 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Monitorul Oficial” mai számában megjelent az aradi városi tanács feloszlásáról szóló rendelet és egyben az új ideiglenes tanács kinevezése. Az ideiglenes tanács elnöke Stefan Anghel, tagjai Corneli Jancu, Nagy Sándor, dr. Silviu Moldován, Paretz Béla, dr. Sever Miclea, dr. Pares Lajos, Chisiu Remus, dr. Széll Lajos és Miklósi Emil. A rendelet az új választást szeptember 12-ére írja ki, amikor is 24 rendes és 8 póttagot kell választani.

A feloszlatórendelet érdekes indokolása így hangzik: Arad megye prefektusa 130-926 számú jelentésében tudatta a kormánnyal, hogy Arad város közigazgatása úgy a polgármester, mint a városi tanács cselekedeteivel kompromittálja az ország közigazgatásának érdekeit. A miniszter a közigazgatási törvény idevágó 274-ik cikkaszarák értelmében kiküldötte Dumitru Tomescu vezérfelügyelőt, aki vizsgálatában a következőket állapította meg:

1. Dr. Robu polgármester kitartott és felvett a polgármesteri fizetés költségvetésére a 658 és 757 számú nyugtákkal 1926 január 1-étől május 31-éig terjedő időre havonként 20-20 ezer lej fizetést. Ehez a polgármesternek nem volt joga, mert a költségvetés a polgármester

látott. Kis vidéki városokban épp úgy, min nagy metropolisokban a helyi, vagy az országos antiszemita újságot soha sem lehetett formalmasabb trafikokban és újságárusoknál kapni. Ritkán csak sem kiáltották, rendszerint csak bizonyos negyedekben sikerült hozzájuk férni, kisebb templomok és kolostorok közelében, ahol idősebb hölgyek árulták. Újság-jellege éppenn ezért soha sem volt ezeknek a lapoknak. Inkább kizárólag csak röpiratként hatottak, amely az emberek napi gondjába nem tudott belekapcsolódni és amely épp ezért tartósabb nyomot nem is hagyott maga után.

A „Morningpost”, ez a nagy angol világ-lap, amely a gazdasági harcot összetévesztette a faji és felekezeti háborúval, ugyannerre a sorsra jutott. Ez a valamikor hangadó organum a mai gazdasági küzdelmekben és egy olyan országban, ahol a világ legnagyobb bányászstrájkja lejtészódik, a konzervatív társadalmi körök fontos és hasznos tényezője maradhatott volna. A lap szerkesztői azonban eltevesztették az irányt és belehajították hajójukat azokba a kis sikátorokba, amelyek sötétségek és nyirkosak és ahonnan messze menekülnek az emberek egy kis napsugárért. A „Morningpost”, ha meg nem szűnik, nemsokára már csak a dombok körül lesz kapható, ahol szikár, gyűlölködő nénikék fogják árusítani.

részére mindössze havonként 8700 lej fizetést állapít meg, de különösen nem volt joga felvenni az év első három hónapjára, mert polgármesteri fizetését csak április 1-én irták alá, addig hivatalnokprimárja volt a városnak.

2. Az állandó bizottság megállapította, hogy a városi tanács 10 millió 510 250 leji adott ki különféle célokra, amely összeget sem a költségvetés nem irányozta elő, sem a miniszter nem hagyta jóvá.

3. A városi tanács nyilvános árlejtést hirdetett augusztus 27-iki határidővel 700 vagon fa szállítására. Anélkül azonban, hogy az általa hirdetett határidőt bevárta volna, még július hónapban elfogadta a „Patria” rt. ajánlatát 750 vagon fa szállítására.

4. A városi tanács június 11-iki ülésén Zima Tibornak 100 vagon szállítására tett ajánlatot, anélkül, hogy az ajánlatot iktatták volna.

Több hasonló eset felsorolása után a rendelet indokolása azzal folytatódik, hogy Tomescu vezérfelügyelő felszólította a városi tanácsot, adjon számot ezekről a pontokról. A városi tanács azonban megtagadta a felvilágosítást és így a Consiliul Permanent kénytelen volt a városi tanácsot feloszlítani.

SEK

abb bett-
Allást-
éssék díja
0 lej, elő-

smerve,
1/0-os
dobo
lerakata
Klein
Strada
fon 7-10

agy két is-
inelligens
teljes el-
Katráné,
1588

imnázium t
fiu bármí-
gy, gyakor-
os. Vidéken
ajánlatokat
jellegére a

it végzett
keresk.
irodába
ak felvéte
zetés 1500
k „ágilis”
kiadóhiva-
dendők

ereskedő só-
e keresek in-
tó urileányt
szománnyal.
artozók kö-
válaszoló.
6” postre-
1588

edales kosi
Schwartz ko-
si u. 2. 1585

s- és gépiré-
ő és könyve-
res paxissal,
rásokban vagy
telepre is el-
egkereséseket
ranka, Cluj,
Costin 31.
1590

járó leánykát
fogad izr. uri
osvásárho yen,
nát, francia.
Érdeklőit:
ana Biztosi-
pres.

zsidó csalá-
skolai tanuló,
et kaphat, zon-
dészoba hasz-
a kiadóhiva-
1573

0-40 év kö-
nő azonnai
eresztetik. Cim-
né, Diciosn-
1580

essen
Keletben!

ann
lefon 10-74.
ánvét mel-
k kívánatra

Ausztriát ismét pénzügyi ellenőrzés alá akarják helyezni

A Népszövetség felelősségre vonja az osztrák kormányt a Zentralbank támogatására kiutalt kétszázhatvanmillió schilling miatt

(Bécs, augusztus 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Morgen“ értesítése szerint a Népszövetség meghívta az osztrák kormányt, hogy a Népszövetség őszi ülésén jelenjen meg. Ugyanis az osztrák kormányt felelni kell a Népszövetség pénzügyi bizottsága előtt, amiért kétszázhatvan és félmillió schillinget a Zentralbank Deutschen Sparkassen céljaira fordított.

A lap értesítése szerint abban az esetben, ha a pénzügyi bizottság Auszria pénzügyi gazdálkodását nem találja kielégítőnek, a Népszövetség ismét elrendeli a június 30-án megszűnt pénzügyi ellenőrzést. Az osztrák kormány ezért most azon fáradozik, hogy a Zentralbanknak kiutalt kétszázhatvan és félmillió schillinget na-

legyen kényszerítve felvenni a költségvetésbe és az osztrák bankokkal és pénzintézetekkel tárgyal a megoldás érdekében.

A Zentralbank segélyezésére kiutalt összeg miatt az osztrák állami tisztviselők között is nagy a felháborodás és a hangulat rendkívül izgatott. A postások szakszervezete ultimátumot nyújtott át a kormánynak, amelyben a legelősebb szakszervezeti fegyverek alkalmazásával fenyegetőzik, ha a kormány nem teljesíti a postások követeléseit. A szakszervezet ebben az évben tizenharmadik havi fizetés kiutalását, a jövő évben pedig negyizben egy-egy havi fizetés kiutalását kívánja a kormánytól.

Létrejött az előzetes megegyezés a nemzeti- és liberális párt között

A liberális párt Erdélyben, a nemzeti párt a regátban indul politikai turnéra. A nemzeti párt változatlanul tartja kisebbségi politikáját

Manu lelkész nyilatkozata az Uj Keletnek

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A rövid nyári parlamenti ciklus befejezése óta a nemzeti párt új politikai orientációkat keresett és a liberális párttal igyekezett kapcsolatokat teremteni. A liberálisok felé való orientációt a nemzeti párt Szovátán nyaraló vezérei irányították, akik heteken keresztül készítettek elő a talajt a megegyezésre. A hosszú tárgyalások megérlelték a helyzetet és ma bukaresti jelentés már arról számol be, hogy a két párt között létrejött az előzetes megegyezés. Bukaresti lapjelentések szerint a liberálisok Erdélyben, a nemzetipártiak pedig a Regátban fognak tartani politikai turnét. A liberálisok részéről Duca és Tatarescu jönnek Erdélybe. Utazásuk végcélja Kolozsvár és Szováta lesz, ahol találkozni fognak a nemzeti párt vezéréivel és végleg meg fognak állapodni az időszaki választásokra való jelölésekben.

Ebből az alkalomból az Uj Kelet munkatársa beszélgetést folytatott Szovátán Manu lelkésszel, az ismert nemzetipárti képviselővel, aki tudvalevőleg egyik szószólója a liberálisokkal való megegyezésnek.

Az erdélyi program alapján

— Eperes ur — kérdezte munkatársunk — tudvalevőleg tárgyalást folytatott Tatarescuvval a nemzeti párt és a liberális párt közeljövőben létrejövő kollaborációjáról. Milyen stádiumban vannak ezek a tárgyalások?

Tatarescu — felelte Manu lelkész — itt léte alatt kijelentette, hogy Bratianu Jonel bármikor kész kollaborálni a nemzeti párttal (nem fuzionálni!) Ezt Bratianu annál is inkább szükségesnek tartja, mert meggyőződött róla, hogy a liberális pártnak nem sikerült pártját Erdély területén megszervezni.

— A nemzeti párt álláspontja mi a kollaboráció kérdésében?

— Mi lehetségesnek tartjuk a kollaborációt. Természetesen azzal az alapfeltétellel, hogy a liberális párt elismeri az erdélyiek jogát Erdélyhez, röviden azt, hogy Erdély az erdélyieké. A nemzeti párt programja a kollaboráció esetén nem változik meg. Az együttműködést egy közös kormányzati platform és program alapján képzeljük el, melynek alapelveit Manu és Bratianu vannak hivatva megkonstruálni.

„Averescu még marad...”

— Ha a kollaboráció megtörténik, várható-e az Averescu kormány rövides távozása?

— Nem. Ha a kollaboráció létre is jön, Averescu marad addig, míg a közvélemény elő nem lesz készítve arra, hogy ez a kollaboráció

sükséges. Ha Bratianu Jonel elismeri az erdélyiek jogát Erdélyhez, akkor a nemzeti párt, mint egységes tömeg fog résztvenni a kormányzásban. A kormányzás átvételét legközelebb jövő tavasszal, legkésőbb másként esztendő múlva reméljük.

— A közeli parlamenti ülésszakban várható-e már a nemzeti és liberális párt egységes ellenzéki akciója?

— Előbb tisztázni kell helyzetünket a parasztpárttal, csak ezután következhet a nemzeti párt önálló parlamenti akciója, mely adott esetekben párhuzamosan fog haladni a többi ellenzéki pártok akciójával és így alapjában közös lesz a liberálisok akciójával.

— A liberálisokkal való megegyezés jelent-e valami változást a nemzeti párt eredeti programjában?

Nem lesz irányváltás a kisebbségi politikában

— Semmit. Politikánk a régi marad, így kisebbségi politikánk iránya is. Természetesen a zsidósággal kötött választási paktum összes feltételeit vállaljuk és végre is fogjuk hajtani. Használó magatartás: fogunk tanúsítani a magyarsággal szemben is, mert hiszen a magyar nép nem felelős a magyar párt vezetőinek tévedéséért.

— A megegyezés esetén jön létre megállapodás a tárcák elosztása tekintetében is?

— Ez Manu és Bratianu személyi kérdés. Magának a pártnak az a főtörvénye, hogy a párt befolyását és felelősségét biztosítsa erdélyi kérdésekben. A megegyezés lényegében nem fog vonatkozni Bessarabiára, ahol mind a két párt arra fogja magát kötelezni, hogy az ottani elégedetlenségek okait megszünteti és likvidálja a sérelmeket.

— Mi a megegyezés végső célja?

— A megegyezés csak első bevezető aktnak volna egy későbbi egységes pártnak, mely magában foglalná a nemzeti és liberális párt eddigi kereteit. Addig is, amilyen arányban enged teret a liberális párt a nemzeti párt regáti terjeszkedésének, ép oly mértékben biztosítjuk mi a liberálisok erdélyi terjeszkedését. A megegyezés alapelvei tehát tisztára regionális jellegű.

— Mire köpött a purparlékkal kapcsolatban Tatarescu megbízást?

— Megbízást kapott arra, hogy közölje Bratianuvval fenti feltételeinket, illetőleg egyelőre csak véleményünket és arra is, hogy érintkezésbe lépjen Maniuvval, aki nélkül nem lehet

elképzelni a megegyezést a párttal s ilyenformán Erdélyrel sem.

A többi kombinációk

— Ha a kollaboráció előre nem látott okokból nem jönne létre, milyen politikai következménye volna ennek?

— Egészen bizonyos, hogy akkor a Goldis-frakció fog a liberálisokkal kollaborálni. Ez bizonyos.

— Mi van az Averescu-párt és a nemzeti párt közeledésével?

— Goga miniszter is tett konkrét ajánlatot nekünk a megegyezésre. De a megegyezést az Averescu párttal a legnagyobb politikai hibának tartanók, főleg azért, mert a kisebbségekkel nem elvi, hanem választási édekek alapján paktáltak le. Mi a kisebbségi kérdést állami és pártok fölött álló kérdésnek tekintjük, amelynek rendezéséhez minden pártnak hozzá kell járulnia. Célunk, hogy a kisebbségi kérdést végleg kikapcsoljuk a pártpolitikából.

Ezzel fejezte be szavait Manu lelkész, aki bizakodva hisz a két párt megegyezésében. (s. l.)

Maniu kitart a parasztpárt mellett

Bukarest, augusztus 19. Ugyanakkor, amikor a fővárosi lapok a nemzeti párt és liberális párt előzetes megegyezésének létrejöttéről adnak hírt, a nemzeti párt köréből származó jelentés arról számol be, hogy a nemzeti párt értekezletén győzött Maniu álláspontja, amely szerint a nemzeti párt és parasztpárt közötti választási egyezményt tartják az időszaki választásoknál is. Maniu ragaszkodott Halippa bukaresti jelöltségéhez. Bessarabia iránti demonstráció jelölés is, míg a pártvezetőség egyes tagjai kijelentették, hogy inkább megsemmisítik szavazataikat, semmint a parasztpártot adják.

A „Cuvantul“ ezekkel a jelentésekkel kapcsolatban megállapítja, hogy a hozott határozat dacára a két párt közötti barátság likvidálás útján van.

Jorga Valeni de Munteban kijelentette egy hírlapírónak, nem tud semmit a nemzeti párt és más pártok közötti tárgyalásokról, de ha így is volna, bármily megegyezésen az ő aláírásának is kell szerepelnie, egyébként az érvénytelen rája és barátjaira nézve. Nincs szándékában tárgyalni a liberálisokkal, mert ez a második kormányzópart megszűnését jelentené.

Tatarescu tápsol a nemzeti párt új orientációjának

Bukarest, augusztus 19. Az „Adeverul“ mai száma interjú közöl Tatarescuvól minisztertel, aki kijelenti, hogy tényleg volt Szovátán, ahol számos megbeszélést folytatott a nemzeti párt vezéréivel. Meggyőződése, hogy a nemzeti párt vezérei és tömegei szomorúsággal és megbánással tekintenek az elmúlt évek természetlen működésére és hozzáteszi, hogy a liberális párt természetes szimpátiával kíséri a nemzeti párt fejlődését és tapsol új orientációjának, amely a nemzeti pártot a liberálisok mellé hozza. Arra a kérdésre, mi történnik, ha a nemzeti párt mégis a régi uton marad, Tatarescu azt válaszolta, hogy ez nagy öröme lenne az ellenfeleknek, sőt külső ellenségeiknek is. A liberális párt továbbra is a maga útján haladna, mert egyedül is képes kormányozni.

Fényképészek, Amateurök!

Fényképészeti cikkeiket a legolcsóbban

Bernát

paprosáruházában,

Piata Unirii 29. szám alatt [Laydakoukrásza mellett] szerzethetik be.

Lemezket kidolgozunk. — A világhírű Angol Imperial lemezek gyári lerakata.

* A takarékos áramfogyasztású izzólámpa csökkenti a világítási költségeket. Vásároljon „Tunggram“ félwattos izzólámpát.

Ruhája molymentesse válik, ha Czinknél festtet, tisztított.

(Páris, augusztus 19. A francia parlament ülése.) A francia parlament augusztus 19-án délután kezdte meg az ülést. A parlament először a francia köztársaság 100 éves évfordulójának emlékére tartott ülést. A parlament elnöke, Raymond Poincaré, a francia nemzetet üdvözölt és a francia népnek kívánta a boldogságot és a jólétet. A parlament elnöke, Raymond Poincaré, a francia nemzetet üdvözölt és a francia népnek kívánta a boldogságot és a jólétet.

De nemcsak a francia nemzetet üdvözölt a francia parlament elnöke, hanem a francia nemzetet üdvözölt a francia parlament elnöke, Raymond Poincaré, a francia nemzetet üdvözölt és a francia népnek kívánta a boldogságot és a jólétet.

A francia parlament elnöke, Raymond Poincaré, a francia nemzetet üdvözölt és a francia népnek kívánta a boldogságot és a jólétet.

A francia parlament elnöke, Raymond Poincaré, a francia nemzetet üdvözölt és a francia népnek kívánta a boldogságot és a jólétet.

A francia parlament elnöke, Raymond Poincaré, a francia nemzetet üdvözölt és a francia népnek kívánta a boldogságot és a jólétet.

A francia parlament elnöke, Raymond Poincaré, a francia nemzetet üdvözölt és a francia népnek kívánta a boldogságot és a jólétet.

Kérlek

mindenhol
sörgy

Daclo
Bav

A visszaadott területekért Németország valorizálja a Belgiumnak adott papírmárka-jóvátételt

Franciaország tiltakozik a versaillesi szerződés megbolygatása ellen

(Páris, augusztus 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentettük már, hogy a belga kormány megállapodást létesített Németországgal arra vonatkozólag, hogy Belgium visszaadja Németországnak a világháborúban elvett Eupent és Malmendy kerületeket, viszont Németország e két terület átadása ellenében valorizálja a Belgiumnak adott és a márkaösszeomlásnál elértéktelenedett jóvátételi összegeket, amelyek több milliárdot tesznek ki.

Eupen és Malmendy

Az immár nemzetközi bonyodalom tárgyát képező terület két, egykor porosz járást ölel fel, melyeket a versaillesi béke csatolt át Belgiumhoz. Eupen, az ugyanily nevű járás székhelye Archen től 15 km-re fekszik a Hill és Weser összefolyásánál. A városnak jelentős textilipara van s lakosságának a száma közel jár a 40.000 hez. Malmendy ugyancsak az egykori acheni porosz kerületben fekszik. Régen független benceapátság volt, amelyet a VII. században alapítottak. A lüneville-i békében Franciaországhoz került, 1815-ben pedig két részre osztották, az egyik Németalföldnek, a másik Poroszországnak vált részévé. Ezt az utóbbi részt a versailles-i béke Belgiumnak adta és így került most vissza újra Németországhoz, ha ugyan a szövetséges nagyhatalmak ehhez az egyezményhez hozzájárulnak.

A „Temps“ azt állítja, hogy Németország erős nyomást gyakorolt Belgiumra azért, hogy holland közvetítés segítségével 15 millió dollár belga bont szerzett meg s ezt bármikor a piacra dobhatja.

Valószínű, hogy Franciaország interveniálni fog a Népszövetségél, minthogy a belga-német megállapodásban a versaillesi szerződés megsértését látja.

Takarékossági intézkedések Franciaországban

A kormány tagjai a pénzügyminisztérium épületében ma délelőtt tizenegy órákor minisztertanácsra gyűltek össze, hogy megtárgyalják az egyes minisztériumokban külön kidolgozott takarékosági rendszabályokat. A minisztertanácsról kiadott hivatalos kommuniké bejelenti, hogy a kormány különböző takarékosági és a költségvetés letörésére irányuló intézkedéseket határozott el, amelyeket a legrövidebb időn belül rendeletileg életbe léptet. Az élelmiszer-kereskedelem ellenőrzésével a kereskedelmi miniszter javaslatára állandó fogyasztói bizottságot állítanak fel. A mezőgazdasági miniszter a gabonafogyasztás szükségessé vált korlátozásáról számolt be és beterjesztette javaslatát, amelyet a minisztertanács egyhangúlag jóváhagyott.

A görög-jugoszláv egyezmény a kisanant megerősödését jelenti

Bulgária még mindig nem válassza a demarsra

(Bucuresti Bukarest, augusztus 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A francia lapok örömmel üdvözik a görög-jugoszláv szerződést, amelyet igen fontos eseménynek tekintenek Görögország és a kisanant közeledése, valamint a balkáni biztonsági szerződés megvalósítása tekintetében. Ez egyúttal Bulgáriát is arra fogja bírni, hogy felügyeljen a rendre.

Az együttes jegyzékre Bulgária részéről még mindig nem jött válasz. Hír szerint Boris király most tanácskozza meg a miniszterelnökkel az adandó válasz szövegét.

Egy zsidó képviselő kötelességei és megpróbáltatásai parlamentben és parlamenten kívül

Alábbi rendkívül érdekes cikket dr. Mayer Ebner, a román kamara egyetlen, zsidó programmal megválasztott képviselője írta.

Nálunk egészen különleges fogalmaik vannak az embereknek arról, mi is tulajdonképpen egy képviselőnek a kötelessége. A képviselőknek és szenátoroknak elsősorban az a feladatuk, hogy résztvegyenek a törvényhozásban, tanulmányozzák a javaslatokat és a viták során egyéni meggyőződésüknek megfelelően állást foglaljanak. Kérdniük kell a törvények végrehajtására, a közigazgatást kell ellenőrizniük és a miniszterekhez intézett interpellációk és kérdések alakjában nyilvános kritikát kell gyakorolniuk.

Kézenfekvő dolog, hogy mindezek a feladatok, ha a képviselő komolyan veszi őket, teljesen igénybe veszik minden idejét, úgy, hogy a politikailag éretten választóknak az volna a kötelességük, hogy megkímélik képviselőjüket minden olyan dologtól, ami idejét fontos feladataitól elvonja. Csakhogy egyrészt a választók nagy tömegi politikailag iskolázatlanok, másrészt nálunk a jogszolgáltatási viszonyok olyanok, hogy a képviselőnek tekintettel kell lenniük egyes csoportok, sőt néha magánszemélyek kívánságaira is.

A képviselők immunitást élveznek, ők sokkal határozottabban léphetnek fel, mint a választók, akik könnyen bíról, vagy politikai üldözöttségnek teszik ki magukat, ha írásbeli folyamodványokban, vagy nyilvános formában jogos, vagy jogosnak vélt követeléseik teljesítését sürgetik.

Ebből a szempontból a képviselőnek működési köre messze túllépi azokat a határokat, amelyeket számukra az alkotmány kijelöl és az általános problémáknak szentelt idejüknek, valamint szellemi és fizikai erejüknek egy részét választóik egyéni ügyeinek szolgálatába

kell állítani. Ez a természetes fejlődés oda vezetett, hogy a képviselő politikai ügynöke lett választóinak.

Az emberek egocentrikusan vannak beidőzödve. Mindegyik önmagát tartja a világ középpontjának és egyéni boldogulását előbbrevalónak tartja a közönség jólétéénél. Lehet ezen nevetni, vagy felháborodni — de így van. Az anya értékesebbnek tartja gyermekének kicsi ujját ezer banyamunkás életénél, akik mindegyik pillanatban a háttérrel néznek szembe.

Sokat gondo kodtam rajta és néha megkérdeztem önmagát az ember, vajjon ez a vak és önző tömeg érdemes-e azokra a nemesszívű emberekre, akik a közösség jólétéről álmodnak és képtelenek, vagy szöszörint készek szívüknök vért odaadni értük. Szerencsére, ezek a nemesszívű emberek pesszimiztikus világnézetükből nem vonják le a konzekvenciákat, mert a altruizmus nemcsak a szívnek a tulajdonsága, de szenvedély is, amelyet a természet, vagy a gondviselés gyakran a politikai nagyraívadás ruhájába öltöztet, hogy így egy-egy embert képessé tegyen arra, hogy a közösséget szolgálja.

A képviselő, — amint mondtam — így választóinak politikai ügynöke lesz és idejének jórészt jól, vagy rosszul, különböző bukaresti hatóságoknál való intervencióival tölti el. Egy szer már leírtam egy ilyen politikai ügynöknek, — saját magamat értem alatta — vagy amint a zsidó életben mondják, stadionos-nek, napi életét. Egész köteteket tölthetnek meg, ha azt a tömegtelen ügyet, amely ezalatt a rövid néhány hónap alatt engem igénybe vett, kronologikus sorrendben fel akarám sorolni. Vannak azonban olyan határok, amelyeket még egy ilyen buzgó politikai ügynök sem léphet túl és nem szabad túllépnie, ha csak nem akar a csip-csup dolgok tengerébe elmerülni és nem akarja fizikai és szellemi erejét annyira felaprózni, hogy tulajdonképpeni p-r-

lamentí feladataira és notabéne foglalkozására, amelyből önmagát és családját eltartja, se ideje, se ereje ne maradjon.

Bukaresti tartózkodásom alatt számtalan levelet és táviratot kaptam, amelyeknek elintézéséhez egy embernek teljes munkaejeje is kevés és egy külön titkárságra volna szüksége csak ahhoz, hogy valamennyit megválaszolja. A választók gondolkodására jellemző, hogy mindent kívánnak egy politikai ügynöktől. Így például egy politikai h'vem arra kért, hogy valami szállítástól járó négyezer lejének folyóitását a minisztériumban kisüregessem és mindjárt be is kasszírozzam. Azt hiszem, nem képezheti vita tárgyát, hogy egy képviselőnek joga van az ilyen kéréseket határozottan visszautasítani.

Nemrégiben egy beszarábiai aszony arra kért, hogy apja érdekében az ügyésznel, vagy a vizsgálóbírónál interveniáljak. Az öregember koldult és abba a gyanuba esett, hogy e foglalkozása közben valamilyen értéktárgyat emitt el. Természetesen ezt a kérést is visszautasítottam és az aszonyt az ügyvédi kamarához utasítottam, amely vagyonaitan jogkeresők részére ingyen védőt jelölt ki.

Ez az eset igen tipikus és alkalmas arra, hogy ebből az alkalomból nyilvános vita tárgyává tétessék, mi egy képviselőnek parlamenten kívüli kötelessége. A képviselő, bármennyire is nagy kiterjedésűk kötelességeinek határai, semmiesetre sem kötelezhető, hogy egyeseknek — ha még oly tiszteletreméltó választók is — teljesen magánügyekben rendelkezésre álljon. Noha megteszük az efféle dolgokat is, sjanló leveleket adunk állást keresőknek, gyakran interveniálunk cégekkel és hatóságokkal is, azt azonban nem lehet elvárni egy képviselőtől, hogy a rendőrségre, vagy törvényszékre szeladjon egy lopással meggyanusított ember megszabadítása érdekében.

Sokszor tapasztaltam, hogy százan és százan, akiknek segítségére lehettem, többé-kevésbé hálátlanul fogadják a segítőkészet. Ha azonban valakinek a kérését visszautasítja az ember, akkor a visszautasított megtölti kiáltásával az utcákat és szelében hozzában hirdeti, hogy a képviselő nem akart rendelkezésre állni. Ebből a néhány példából megítélheti a közvélemény, milyen szép, milyen tiszteletreméltó dolog a nép képviselőjének lenni és milyen irigyléseméltó a politikai ügynök szerepe. Nem csoda tehát, ha egy ilyen képviselőnek, aki átlag tizenhat órát dolgozik naponta, rendszerint tízszer fordul ki az epéje egy napon. Mindez, amit itt mondtam, általában minden képviselőre vonatkozik, de különösen azokra, akiknek meg van az a problematikus értékű szerencsésük, hogy zsidó képviselők lehetnek.

A zsidó képviselő abban az irigyléseméltó helyzetben van, hogy ezekben vele a zsidóság jól ismert ellenségei állanak, háta mögött pedig saját népének sorsosai, akik készek arra, hogy hátulról tört döfjenek beléje.

Laboratorul LEO
inz. Todor de Stipek, Ghimbav—Braşov

Táncnál jóízű nő nem tiri m...
gá az izléstelen hánalj...
szőrökét Eltávolítsuk az...
8 abszolut ártalmatlan „An...
gol szőrvesztő“ használja, mely a hajakat...
yomban eltávolítja. A csont kaparóval együt...
lei 100 H vatahol nem volna, forduljon dr...
Bíró gyógyszerészhoz, Cluj. Ne fogadjon el mást.

A br Hat

(Berlin, jától.) A b nap Braun mozdonya a s emélyk zülök néh között éri rémes sgel már mentó

32 Petrovic

(Bucure tudósítjától volt, amely Manolescu hirlapirókna décekről a sodiknak jött ki, aki ról szóló minisztertan dót intéza hogy zsidó iskolába.

— Ha i miniszter —

— Kiseb más felekeze

— A tör

Az ü

Nádossyt

(Budapest sitőjától.) A f gráz ismét elnök felolva a bizonyítás k Gerő egy sajt a térképésze kécsített eskü sitotta. A vé be. Ezután a jelenti ki és vádbeszédet.

— Az egy dotta — és r fogva, páratla foku bíróságo szerző, Wind hamisításra e gyobb bünös pitánya, aki

Baross Gá állapítását ké láért. A bünt

— Nincs k seinek megál A főkapitány robbanás ügy részt vettek, tartottak. Az osztály vezető kel együtt á könyveket és csepeli robban iratoknak átt megbeszélés s fedészi, amely nyomozást a Eddig fantasz jelentések örke ügyében a res szorban lefoly adat, ami a m fel nem merül után nem talál a robbanás üg hessen érn. E

A braunschweig—berlini gyorsvonat katasztrófája

Hat halott és százötven sebesült. Merénylet okozta a katasztrófát

(Berlin, augusztus 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A braunschweig—berlini gyorsvonat tegnap Braunschweig közelében kisklott. A vonat mozdonya és a szénkocsi kiugrottak a sínekből, a személykocsik pedig egymásra torlódak és közülük néhány pozdorjává zúszott. Az utasok között óriási pánik keletkezett. A romok alól rémes segélykiáltások hallatszóttak. Félóra alatt már mentőkocsik jöttek a helyszínére és meg-

kezdtek a mentési munkálatokat. Az összetörött kocsik alól hét halottat vontak elő. A sebesültek száma százötven, közöttük több súlyos sebesült, akiket a braunschweigi kórházba szállítottak.

A rendőrség a helyszínen megállapította, hogy a sínek között ismeretlen merénylők meglazították a csavarokat és ez okozta a katasztrófát. A hatósági nyomozást ilyen irányban folytatják.

Aranyban állapítják meg az állami tisztviselők fizetését

Petrovici közoktatásügyi miniszter nyilatkozata a kisebbségi oktatásról. A mal minisztertanács

(Bucuresti-Bukarest, aug. 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma este 6 órakor minisztertanács volt, amely fél 9 órakor ért véget. Elsőnek Manolescu jött ki a minisztertanácsról, aki a hírlapíróknak kijelentette, hogy gazdasági kérdésekről a minisztertanács nem tárgyal. Másodiknak Petrovici közoktatásügyi miniszter jött ki, aki kijelentette, hogy a magánoktatásról szóló törvény interpretálásáról referált a minisztertanácsnak. A Rapid munkatársai kérdést intéztek a közoktatásügyi miniszterhez, hogy zsidó tanulók beiratkozhatnak-e a magyar iskolába.

— Ha így teszi fel a kérdést, — felelte a miniszter — nem válaszolok.

— Kisebbségi növendékek beiratkozhatnak-e más felekezeti iskolába?

— A törvény szövege értelmében nem, —

felelte a miniszter — hogy mi lesz az őszel, azt majd meglátjuk.

Ez után a hadgyakorlatok kérdéséről tanácskoztak, amelyeket a költségvetés adta határon belül, csak őszel tartanak meg. Véglagos határozatot nem hoztak, mert Lepadatu miniszter, aki költségvetési szempontokból ellenzi a hadgyakorlatokat, nem vehetett részt a minisztertanácsban.

Mitilincu bemutatja a francia-román szerződés eredeti példányát, amely aranykeretbe van foglalva. Ezután a Napszöveg évi ülésének programjával foglalkoztak, különösen az ott tárgyalásra kerülő kisebbségi kérdéssel. A minisztertanács elhatározta, hogy a tisztviselőket éppen úgy rangfokozatban inkadrálják, mint a tiszteket és fizetéseiket aranyban állapítják meg. A legelőbbi minisztertanács kedden lesz.

Az ügyész méltó büntetést kér a frankper vádlottjaira

Nádossyt tartja a legfőbb bűnösnek. A Francia Bank kormányzója ragaszkodik az egy frank kártérítéshez

(Budapest, augusztus 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A frankper mai tárgyalásán Windischgrätz ismét nem jelent meg, csak védője. Az elnök felolvasta az ítéletábra határozatát, amely a bizonyítás kiegészítés iránti kérelmeket, kivéve Gerő egy sajtókezűleg írt memorandumának és a térképészeti intézet alkalmazottai számára készített esküszövegének felolvasását, visszautasította. A védők semmisségi panaszt jelentettek be. Ezután az elnök a bizonyítást befejezettnek jelenté ki és a főügyész nyomban megkezdi a vádbeszédet.

— Az egész világ figyeli a pert — mondotta — és méltán. A per, előkei szereplőinél fogva, páratlanul áll a világban. Már az első foku bíróságon megállapították, hogy az értelmi szerző, Windischgrätz herceg rááldozta a frankhamisításra egész vagyonát. És mégis a legnagyobb bűnös Nádossy Imre, az ország főkapitánya, aki a törvények legfőbb őre volt.

Baross Gábor és Sörcei bűnösségének megállapítását kéri a hamis pénz forgalomhozataléért. A büntett nagyságával legyen arányban

— Nincs kilátás a csepeli robbanás tettesinek megállapítására. Budapestről jelentik: A főkapitány és a tisztviselő, akik a csepeli robbanás ügyében lefolytatott nyomozásban részt vettek, szerdán délután megbeszélést tartottak. Az értekezleten részt vett a büntető osztály vezetője is, aki becsületes tisztviselővel együtt átanulmányozta azokat a jegyzőkönyveket és detektívjelentéseket, amelyek a csepeli robbanás ügyében felvettek. Ezeknek az iratoknak átanulmányozásából igyekeztek a megbeszélés során olyan momentumokat felfedezni, amelyeknek felhasználásával esetleg a nyomozást a merénylők után megindíthatják. Eddig fantasztikusabbul fantasztikusabb feljelentések érkeztek a főkapitányra, amelyek ügyében a rendőrség a nyomozást közel-szerűen lefolytatta, azonban semmiféle komoly adat, ami a merénylő személyére vonatkoznék, fel nem merült. Az iratok átanulmányozása után nem találtak semmi reményt arra, hogy a robbanás ügyében valami eredményt elérhessen érné. Erről a tanácskozárról, annak be-

a büntetés.

Ezután Auer Pálnak, a Francia Nemzeti Bank megbízottjának felszólalása következett:

— Kérem a bíróságot, — mondotta — utasítsa el az egyik vádlott felelősségét, amely a Francia Nemzeti Bank által szimbolusként megállapított egy frank kártérítésre vonatkozik. Hivatalos helyről utasítottam a következők kijelentésére: Nemcsak a Francia Bank, de egész Franciaországban mindenki tudja, hogy a magyar nemzet elítéli ezt a büncselekményt. Eppen azért szükségesnek tartom a két ország közötti jóviszony érdekében annak kijelentését, hogy az ügyvel kapcsolatban a francis lapokban megjelent támadások soha sem irányultak a magyar nemzet, hanem a vádlottak ellen. Biztosra veszem, hogy az ítéletábra nem tagadja meg a sértettől a kártérítést, az egy frank kártérítés megítélését.

Ezután a védőbeszédre került a sor. Elsőnek dr. Gal Jenő, Nádossy védője beszélt, akinek pledójája a késő éjszakai órákig tart.

f-jentével a fők pítányásig jelölési vezetőjének jelentést tettek, aki a büntető miniszternél fog jelentést tanai a nyomozás addig eredményéről. A nyomozásba belkapcsolódott a főkapitány-ság polikali csoportja is, amely különösen vidéken nyomozásban az ügyben. Hosszas fáradságos munkáról van szó, ami esetleg csak hetek múlva hozza eredményt.

Figyelem!

Vétalkötelzettség nélkül kármentes megvásárolható. Megyőzők, hogy **az állami titárakban, valamint a hírlapokban** az **Uj Keletben** legolcsóbban a **HELIOS** lapok (F. U. No. 7.)

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő dr. Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrá megjelölésével engedjük meg.

A mai napról

Ha azt kérjük tőlünk, hogy mi a célunk ezekkel a telepésekkel, akkor nem jövőnk zavarba. Gyökeret eresztett, igazi föld népévé akarjuk tenni őket. A rögön és a rögökből éljenek és nem mint aggodalmas, erőtlén kereskedők, akik a napi árakat lesik. A piacot csak azokkal a terményekkel kereszék fel, amelyeket a saját szükségletükön felül termeltek. Minden telep, mint gazdasági szövetkezet önmaga kormányozza magát azok szerint az alapelvek szerint, amelyeket a tapasztalat és a tudomány már manapság is megállapított. Így lehet csak megteremteni az állandó nyugalom alapjait, amely után az annyira meghejszolt zsidó nép olyan áhitattal vágyódik.

Herzl

— Rakovszky magyar belügyminiszter állapota. Rakovszky magyar belügyminiszter a tegnapi éjszakát nyugodtan tölötte. Állapotáról délelőtt a kezelőorvosok a következő bulletint küldték Budapestre: „Kabinetiroda Budapest.” Rakovszky miniszter urnál reggeli hőmérsék 37,2, érverés 84, erőteljes, hasállapot rendben, trombosis nem terjed. Steiner, Csakó.” A délután folyamán a miniszter állapotában lényeges változás nem állott be.

— Megkezdődött a kolozsvári házhelyigények revíziója. A kolozsvári elsőfokú agrárbizottság megkezdte a kisajátított házhelyekre bejelentett igények jogosságának ellenőrzését. Közismert dolog ugyanis, hogy az agrárreform idején ugyiszóván mindenki kapott telket a város kisajátított területeiből, olyanok is, akiknek száma foglalkozásuknál, sem pedig vagyoni helyzetükénél fogva nem volt joguk arra. Emiatt természetesen sok rászorult jogos igénylő kiszorult az igénylők listájából. A földművelésügyi minisztérium utasítására a kolozsvári agrárbizottság a revízió során törölni fogja a névjegyzékből mindazokat, akik minden jogalap nélkül kértek, vagy kaptak telket és a jogosulatlanoktól még a már beépített házhelyeket is elveszik és az igazolt igénylők között osztják szét.

— Megkerült az igazi Tisza-gyilkosok? Budapestről jelentik: Az „Esti Kurir” szenzacios formában közli, hogy a Tisza-gyilkosságban nagy fordulat áll közszöbön. Endrey Rudolf budapesti ügyvédhez már régebben beallított egy asszony, aki közölte vele, hogy ismeri Tisza István gyilkosait, akik ezidő szerint is Budapesten tartózkodnak. Az asszony olyan pontos adatokat szolgáltatott, hogy az ügyvéd közölte azokat Szrubian rendőrtanácsossal, aki annak idején a Tisza-gyilkosság ügyében a nyomozást vezette. A rendőrtanácsos kihallgatta az asszonyt, azonban hetek múltán el anekkül, hogy további lépést tett volna a rendőrség. Mint ismeretes, Földváry dr., aki annak idején védői szerepet töltött be a Tisza-gyilkosság főtárgyalásán, már hosszabb ideje próbál perújítást kieszközölni védenca, Gärtner Marcel érdekében. Most ennek az asszonynak vallomását is felhasználta és utána járt az asszony által b-mondott adatoknak. Földváry dr. nyomozásának eredményét memorandumba foglalta és a jegyzőkönyv másolatát átadta a sajnónak Földváry megállapítja, hogy a gyilkosságot Z. U. és A. B. budapesti lakosok követték el. A. B. vezette az utót Tisza István villájához, Z. U. pedig Manhecher fegyverből több lövéssel leterítette a miniszterelnököt. Budapest nagy érdeklődéssel várják, hogy milyen fordulatot ad ez az új leleplezés a Tisza-gyilkosságnak.

* Erdelyiek és a bánátiak érdeme, hogy Bucurestiben is a jobb lokálokban a kitűnő kvaitásár l előnyösen ismert Andrényi pezsgők fogyasztatnak.

LEO
Bav-Bra-ov

nem tar m-
stelen hólaj-
távoli áruk az
talmatlan „An-
hely a hajákat
apacóval együt
forduljon dr.
fogadjon el más-t.

— Gyászír. Mauthner Vilmos 80 éves korában, Aradon elhunyt. Temetése augusztus 15-én nagy részvét mellett ment végbe. Az elhunytban Vámos Leó petrozsényi kitűnő és lelkes elvbarátunk édesatyját gyászolja.

— Meghalt a prágai német egyetem zsidó rektora. Marienbaddól jelentik: Az elmúlt éjjel meghalt dr. Ludvig Spiegel professor, a prágai német egyetem rektora. Spiegel a közigazgatási jogot adta elő és ez év májusában választotta őt az egyetemi tanács rektorává. Hatvankét évet élt. Spiegel a föloszlattól szenátus tagja volt és a német demokráta pártot képviselte.

— Éhségstrájkban állnak a letartóztatott nagyváradi munkásvezérek. A múlt hét elején a nagyváradi állambiztonsági hivatal letartóztatta a nagyváradi munkás-szaktanács vezetőit és a hat munkásvezért szigorú fedezet mellett átkísérték a kolozsvári hadtest hadbírószékének fogházába. A munkásvezérek kihallgatásukat sárgították és kérték, hogy közelebb velük letartóztatásuk okát. Erre állítólag kielégítő választ nem kaptak, mire éhségstrájkba kezdtek. Nyolc nap óta sem ételt, sem italt nem vesznek magukhoz. Az éhségstrájkhol munkásvezérek a következők: Bukova Ferenc, a nagyváradi munkás-szaktanács titkára, Ullmann Sándor a kulturbizottság elnöke, Almási Sándor és Sándor József a vasmunkások szakszervezetének vezetői, Székely Ferenc és Fodor Károly szaknagyszervezők. A letartóztatott munkásvezérek állapota ma már srgasztó. A letartóztatás okáról semmi bizonyosat nem lehet tudni. Miat Nagyváradról jelentik, a letartóztatottak hozzátartozóiból egy küldöttség indult Kolozsvárra, hogy a hadtestparancsnokságnál interviújanak a munkásvezérek szabadonbocsátása érdekében.

— Félórai házasság után megszökött férjéről egy színésznő. Budapesti Városi Színház tagja feljelentést tett a rendőrségen, hogy Ács Ilonka kassai színésznő, akivel augusztus hetedikén kötött házasságot, még azon a napon eltűnt és azóta nem került elő. A rendőri nyomozás megállapította, hogy a színésznő a házasságkötés után félórával azt mondta férjének, hogy fontos elintézni valója van még Kassán és vissza kell utaznia. A fiatal asszony fel is szállt a kassai gyorsra, de Miskolcra leszállt és a legközelebbi vonattal visszatért Budapestre, ahol régi barátja, Pál György földbírókos várta és a földbírókosossal újból elment. A két szerelmes valahol Budapest környékén rejtőzött. Ács Ilonka ugyiltszik azért esküdött meg Molnár Sándorral, hogy így megszeresse a magyar állampolgárságot és ne utasíthassák ki Magyarországból.

* Gratuláció. Waldner Már lelkes Mizrahi elvbarátunknak eljegyzéséhez szívesen gratulációt és szerencsekívánatait küldi a Mizrahi Erdélyreai Központja Oradea.

* Felhívás. Imaházunk múlt évi flésbérletét ez uton is kérjük, hogy flészeikre igényeiket f. évi szeptember hó 1-ig egyesületünk titkári hivatalában, Malom-utca 16. sz. alatt okvetlenül bejelenteni és állhelyeikre a jegyeket kiváltani szíveskedjének, mert későbbi jelentkezéseket nem vehetünk figyelembe. A „Posle Czedek“ egylet templombizottsága.

— A szamosmenti Avivak és Barissziák büdöspataki kirándulása. Dési tudósítónktól: A dési Aviva körzet-központ augusztus 15-én rendezte meg nagy érdeklődés mellett kirándulását Büdöspatakára. A fényes sikerű kiránduláson résztvettek Kolozsvár, Zilah, Zsibó, Naszd és Magyarlajos Avivái, valamint Barissziánsuai. Megérkezés után, a szamosmenti Aviva-csoportok konferenciát tartottak, amelyen a zsidó fürdővendégek is megjelentek. Hegyesi Fráda lelkes megnyitó szavai után, Löbl Lajos üdvözölte a kolozsvári központ nevében a jelenlevőket. A konferencia keretében, valamennyi hítkabrut beszámolt eddigi működéséről, majd a beszámolók végeztével kezdetét vették a tárgyalások. A konferenciát Hegyesi Frádanak, a dési körzetközpont vezetőjének beszéde zárta le. Este 9 órakor a kirándulást rendező egyesületek, műsorral egybekötött táncestélyt tartottak, amelyen megjelent az egész környék intelligens közönsége. Prológot Hirsch Margit mondott. Klein Irénke táncszámát zajos tapsal jutalmazta a közönség. Giszkalay egyik költeményét Stern Marcsa szavalta nagy sikerrel. Hirsch Elza jiddis dalokat énekelt. Grünfeld Margit óriási tetszés mellett szavalta el Jehuda Halévi „Örök vágy“ című költeményét. Weinberger Ernő és Klein Andor néhány versparó-

Most jelent meg

„A FÖLD“

Julius—augusztusi kettős száma szenzációs, gazdag tartalommal és rengeteg képpel.

Tartalom:

A zsidó színészet (illusztrációkkal). Irta Jakob Weisltz, a vilnai társulat tagja.
Amerikai impressziók. Irta Nachum Sokolow.
Halál a menyegzőn. (Elbeszélés) Irta Salamon László.

Három szoba egy folyosón. (Elbeszélés) Irta Ben Ami.

Judit Lares. Emléksorok az Aradon elhunyt nagy zsidó tragikáról. Dr. Herzog Sándortól.

A történelem országútján. Simon Dubnow, a jeruzsálemi egyetem tanára.

Maimon a bolond és Náhán a bölcs. — Izrael Zangwill regényének folytatása.

Zaugwill Izrael. Irta prof. Leon Kellner.

Nagy művészet zsidónak lenni... Irta Ludwig Lewinsohn
Krim, az „oros Palesztina“.
A palesztinai zsidó zene.
Kugel István versei.

Illusztrációk:

A vilnai társulat tagjai.
Jelenetek a Dybuktól, Nap és éj című drámából.
Képek az erdélyi zsidó palesztinai falujából.
A jeruzsálemi mezőgazdasági múzeum.
Jelenetek Kfar Jelaímából, a zsidó gyermekek falujából.
Aratnak Erec Jisyráéiben.
Festői képek a répi és új kolóniákról.
A rendes rovatok.

Ára 20 lej.

diát adtak elő. Weinberger Emil műdalokat énekelt csillogó művészetével. Königsberg Reili jiddis szavazata könnyekig meghatotta a hallgatókat. Az est kiemelkedő pontját egy egyfelvónásos szimfónia alkotta, melynek főszerepeit Appel Szerén, Weinberger Emil és Feig Henrik játszották. Műsor után reggelig tartó tánc következett. Ki kell emeljük, hogy az Avivak és Barissziánsuoknak általában tanusított fegyelmzettsege kellemesen meglepte a fürdő vendégeit. A kirándulás sikeréhez nagy mértékben járultak hozzá Jeremiás Ignác és neje, valamint Sternberg Sarolta, akik a megrendezés munkáját végezték. (S. Sz.)

* A tenniszezés világbajnoknője Suzanne Lenglen kijelentette a sajtó képviselőinek, hogy azért tért át a professzionizmusra, mert csak így látta biztosítva jövőjét, és azt, hogy továbbra is messzeföldölről hozassa piperecikkeit. A bajnoknő ugyanis felváltva hol Narisse Noir, Chypre figaro, Qu'ques fleurs, hol pedig L'origan, akácvirág körhivizeket használ, amelyeket a Róza-Royal drogériában (Főter) is be lehet szerezni díszes kővitésű üvegekben, vagy kímérve.

— Három évig volt rab, hogy a feleségét megmentse. Parisból jelentik: Szimpadra kívánczozó családi dráma títka derült ki a napokban a párisi törvényszék előtt. A dráma főszereplője Louis Leveque magánbivatalnok, aki három évvel ezelőt került börtönbe az azzal a váddal, hogy öt éves leányát meggyilkolta. Leveque a tárgyalás elején kijelentette, hogy ártatlan, de azután egy szót sem hozott fel védelmére. A bíróság érthetetlenül állt szemben a rejtélyes esettel, de Leveque nem védte magát a legsúlyosabb vádakkal szemben és ezért többévi kényszermunkára ítélték. Leveque az ítéletet szó nélkül vette tudomásul. Most három év mulán sikerült aztán a rejtély nyitására rájönni. Leveque annak idjén azt hitte, hogy a kis leányt felesége gyilkolta meg és hogy az asszonyt megmente, magára vállalta a gyilkosság vádját. Az asszony tisztában volt férje ártatlanságával, mert tudta, hogy az ő anyja követte el a gyilkosságot. Leveque felesége súlyos dilemmába került, mert az anyja és a férje iránti szeretet küzdött benne egymással három éven keresztül. Most aztán nem tudta tovább elviselni a lelkiismeretfurdalást, bejelentette az igazi tényállást és anyja is beismerte a gyilkosságot. Elmondta, hogy azért ölte meg unokáját, mert leánya abban az időben véradás volt és nagyon jól tudta, hogy a szegény házaspár képtelen két gyermeket eltartani. Leányát akarta megóvni a nékülözésről és ezért ölte meg unokáját.

Csak 10 napig

tart az átalakítás és addig mindennemű kötött-árut és harisnyát, melyen leszállított árakban árusít a
Helios lerakat (Főter 7.)
Mindenki igyekezzen kihasználni
10 napot.

SPORT

KAC—Haggibbor kombinált—nagyváradi NAC—Törekvés kombinált. Annak ellenére, hogy a belügyminisztérium ötnapos tartózkodási engedélyt adott a budapesti FTC-nek, a vasárnapra hirdetett FTC—KAC—Haggibbor mérkőzés előreláthatólag el fog maradni. Hogy a kolozsvári sportközönség mégse maradjon meglehető program nélkül, mint a múlt vasárnap, az érdeklőt egyesületek tárgyalásokat kezdtek a nagyváradi sportkörökkel, hogy a KAC—Haggibbor kombinált csapata ellen állítsák ki a NAC és a Törekvés kombinált csapatát. Értesülésünk szerint a tárgyalások sikerrel fejeződtek be és így vasárnap az FTC helyett, ha nem is egyenrangú, de sportszempontból feltétlenül nagyértékű programja lesz Kolozsvárnak. Nem akarunk jóslásokba bocsátkozni, de annak eliezere, hogy a ferencvárosiak lemondták a meccset, nem tartjuk kizártnak annak a meglepetésének a megismétlődését, amely a bécsi Admira kolozsvári szereplésével kapcsolatban érte a kolozsvári sportköröket. Budapesti jelentés szerint ugyanis az FTC játékosait, akik a Budapestre ránduló temesvári Kintési ellen összeállított együttesben szerepeltek, kivették az együttesből, vagyis az FTC vasárnapra teljesen felszabadult és eleget tehet külföldi kötelezettségeinek.

Világrekordot hozott az európai uszóbajnokság első napja. Budapestről jelentik: Az európai uszóbajnokság első napjának szenzációja Arne Borgnak, a világhírű svéd uszónak elért új világrekordja az 1500 méteres uszás előfutámban. Az első nap eredményei a következők:

50 m-es meghívási verseny. 1. Gáborffy magyar 28.4 mp., 2. Magyar magyar 28.8 mp., 3. Emilio Polli olasz 29 mp.

1500 m-es gyorsuszás. (I. előfut.) 1. Arne Borg svéd 20 perc 04.8 mp. Világrekord! (Régi rekord 20 perc 66 mp.) 2. Rademacher II. német 22 perc 34.2 mp. 3. Halassy magyar 22 perc 54.6 mp. Országos rekord! Arne Borg részidejei: 50 m. 29 mp., 100 m. 1 perc 06 mp., 400 m. 5 perc 66.2 mp., 800 m.-en 10 perc 31 mp., 1000 m.-en 13 perc 15 mp. II. előfut. I. Berges német 20 perc 40 mp. 2. Páhok magyar 22 perc 54.2 mp. Országos rekord! 3. Kontek cseh 25 perc 12 mp. Usztak meg Bacigalupo olasz és Ake Borg hvéd, akiknek lemaradása a verseny legnagyobb szenzációja. Az olaszok a cseh Kontek szerepléséért különben óvással éltek.

A döntőbe az előfutamok három első helyezettje, tehát Arne Borg svéd, Rademacher német, Halassy magyar, Berges német, Páhok magyar és — ha az óvás eredménytelen marad — Kontek cseh kerül.

Vizpólok. Magyarország—Németország 8:1 (3:1). A Barts, Fazekas—Homonnay II., Keserű II., Wenk—Vértessy—Keserű I. összeállítású magyar csapat állardó felény mellett kitűnő formában játszva könnyen győz.

Hirdessen az Uj Keletben

g y
ahol az ege

KÖZGAZDASÁG

A kolozsvári kamara törvénytervezete a tisztességtelen versenyről

„Üzleti versenyt nem szabad a jó erkölcsökbe ütköző módon kifejezni“

(Cluj Kolozsvár, augusztus 19. Az Új Kelet tudósítójától) Röviden közöltük már, hogy a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara törvénytervezetet készítette a kereskedelmi verseny szabályozására, amelyet megküldött a bukaresti kereskedelmi és iparkamarák országos központjának azzal, hogy a tervezetet a legközelebbi gyűlésen vegye tárgyalás alá és a kormánynál tegye meg a lépéseket a törvényjavaslat elfogadása és életbeléptetése iránt.

A tisztességtelen versenyről szóló törvényjavaslat tervezetéhez a kolozsvári kamara hosszabb indokolást mellékel, amelyben kifejti, hogy a jelenleg érvényben levő magyar törvények a tisztességtelen versennyel szemben csak nagyon kis mértékben ad oltalmat és ezért az 1884-ben kelt magyar törvény a csatolt területeken változtatásra szorul. A törvénytervezet alapelve az, hogy üzleti versenyt nem szabad a tisztességtelen, vagy általában a jó erkölcsbe ütköző módon kifejezni. A tervezetnek paragrafusokba foglalt intézkedései a következő főbb pontokat tartalmazza:

Eladás és általában a vételkezdő fokozására alkalmas olyan adatokat, amelyek a valóságuk meg nem felelnek, vagy egyenesen meg-

tévesztők, használni vagy reklámozni nem szabad.

Senki sem használhatja üzlete körében olyan nevet vagy címet, amely őt jogosan meg nem illeti. Ez a tilalom kiterjed arra is, aki üzletét vagy cégét más által jogosan használt névvel látja el.

Arut nem szabad olyan jellegzetes külsőben, vagy olyan elnevezéssel forgalomba hozni, amelyről egy másik versenytársat szoktak felismerni.

Versenyt céljaira nem szabad valóban tényeket állítani, vagy híresztelni, amely valamely versenytársat hitelét, vagy jóhírnévét veszélyezteti.

Nem szabad úgynevezett hólabda szerződést kötni, amelynél fogad a vevő, vagy csak akkor kapja meg az ellenszolgáltatást, ha meghatározott számú további vevőket szerez.

Versenyt céljaira senkinek sem szabad a névelő, vagy bármely uton tudomására jutott üzleti, vagy üzemi titkot a maga, vagy más javára felhasználni.

A teret, amelyet a kamara megbízásából dr. Kiss Béla titkár készített el, különböző büntető szankciókat tartalmaz a vétségek és kihágások eseteire. (Kárterítés, elzárás, s b)

Leopardu pénzügyminiszter Kolozsvárra érkezett. Leopardu pénzügyminiszter ma délután Kolozsvárra érkezett. Az állomáson fogadtatására megjelentek a vármegye prefektusa, a város polgármesterhelyettese, továbbá a rendőrség prefektusa és más funkcionáriusok. A miniszter utazásának célja az, hogy itt tanulmányozza az adókérdést és az adók beszedésének módját. Értésülésünk szerint Oswald polgármester helyettes fel fogja használni a miniszter kolozsvári jelenlétét arra, hogy felhívja a figyelmét a város szomorú pénzügyi helyzetére és egyben arra kéri őt, hogy az állam részéről esedékes 21 millió lejnyi szükségleti összeget a legelőnyösebben utalja ki. Leopardu pénzügyminiszter ma délután jelen volt az adókievételbizottság tárgyalásán, míg a bizottságban lévő pénzügyi vezérfelügyelő személyesen is részt vett a tárgyalásokon. A bizottság igen konzervatív volt az adók megállapításánál. A pénzügyminisztert Dumitriu adminisztrátor kalauzolta, majd este 8 órakor tovább utazott.

Angliában 1,618 800 munkanélküli van. Londonból jelentik: A munkaügyi minisztérium kimutatása szerint Anglia egész területén augusztus 2-án összesen 1,618 800 munkanélküli volt, ami azt jelenti, hogy a munkanélküliek száma egy hét alatt 13 800 al szaporodott, egy év alatt pedig 358 393 al. Ebben a számban nem foglaltatnak benne a sztrájkoló bányász- és egyéb ipari munkások.

Nem helyezik Nagyváradra a vasúti üzemigazgatóságot. A Kolozsvárról Szatmárra helyezett vasúti üzemigazgatóság eredményes működését megakadályozta az a körülmény, hogy nem talált megfelelő helyiséget. Emiatt aztán a CFR vezérigazgatóság az üzemigazgatóságot Nagyváradra akarta áthelyezni. Most azonban erről a tervről lemondtak, mert az üzemigazgatóság megfelelő épülethez jutott.

Augusztus 20-án lép életbe a német-francia kereskedelmi szerződés. Párisból jelentik: A hivatalos lap szerint a német-francia kereskedelmi szerződés augusztus 20-án éjfélkor lép életbe azzal a feltétellel, hogy Németországban addig ratifikálják a szerződést. A szerződés szerinti új vám-tételek azonban ebben az esetben is csak augusztus 25-én lépnek életbe.

Megnyitották a budapesti bor- és gyümölcskiállítását. Budapestről jelentik: Mayer János földművelésügyi miniszter tegnap délután megnyitotta a városi Iparcsarnokban a Szent István-tünnepeségekkel kapcsolatos országos bor- és gyümölcskiállítását. A kiállítás iránt mezőgazdasági körökben igen élénk az érdeklődés.

Az építőipari munkások kollektív-szerződés tárgyalása. A kolozsvári építőipari munkások, akik tudvalevőleg két év óta kollektív-szerződés nélkül dolgoznak, nemrégiben felszólították a munkaadókat kollektív-szerződési tárgyalások felvételére. A szerződés megkötése iránt a munkaügyi inspektorátusnál holnap kezdődnek meg a tárgyalások. A munkások 25-30 és 32-36 lej minimális órabértet kérnek.

Nagyobb mennyiségű vasúti anyagot ajánlanak a kormánynak. Bukarestből jelentik: Több külföldi konzorcium részéről ajánlatok érkeztek a kormányhoz különböző vasúti anyagok, főleg vagonok és mozdonyok szállítására. Ellenszolgáltatásul a konzorciumok azt kérik, hogy egy meghatározott időre engedje meg különböző vasúti belföldi szabad piasszabályozását. A kormány tanulmányozni fogja a beérkezett ajánlatokat.

vasúti anyagok, főleg vagonok és mozdonyok szállítására. Ellenszolgáltatásul a konzorciumok azt kérik, hogy egy meghatározott időre engedje meg különböző vasúti belföldi szabad piasszabályozását. A kormány tanulmányozni fogja a beérkezett ajánlatokat.

TÖZSDE

Augusztus 19-én
A lej Zürichben 240-00—242-50, Párisban 1330
Budapestben 333, Bécsben 331-00, Prágában 1587-50, Berlinben 195-00.

Kolozsvár. A jobb zürichi jegyzésre a piac teljesen ellanyhult. Üzletkötés csak kevés jön létre, a tegnapinál elcsönnyebb áron. Az árfolyamok a következők:

Bécs 30-00—30-20, Prága 6-30—6-35 Budapest 830—836, Páris 6-10—6-15 Zürich 41-20—41-30, Newyork 212-00—213-00, London 1034—1038, Milánó 7-05—7-15.

Zürich. Zárlat: Berlin 123-20, Amsterdam 207-70, Newyork 517-70, London 2515-72, Páris 1495-00, Milánó 1705-00, Prága 1533-00, Budapest 72-30, Belgrád 912-50, Bukarest 240-00—242-50, Varsó 58-10, Bécs 73-20.

Bukarest. Devizák: Páris 6-17, Berlin 51-20, London 1040-00, Newyork 214-00, Milánó 7-10, Zürich 41-50 Bécs 30-00, Prága 6-30, Brüsszel 6-05 Budapest 30-00.

Bukarest. Valuták: Napoleon 880, német márká 52-00, leva 155, török líra 120 font sterling 1040, francia frank 6-80, svájci frank 43-00, olasz líra 7-50, drachma 2-60, dinár 8-80, dollár 216-00, lengyel forint 25-00, osztrák schilling 32-00, magyar korona 31-00, cseh korona 6-70, belga frank 6-20, holland forint —.

Fűszer kiskereskedők figyelmébe!
Prima
Arabia kávé
kilója 36 lej. Egy 5 kilós postacsomagot 180 leiórt szállítunk franco utánvétellel mellett. —
Kitűnő, igen szép **Maláta kávé** kilója 40 lej.
Beck Testvérek — Valea lui Mihai

Hölgyeknek
nyáron a **RAPIDOL**
hygienikus izzadási elleni szer használata üdítő és jótétemény. **RAPIDOL** megakadályozza a hónalj, lábak és kezek túlerős izzadását, erősíti a bőrszövetet és azt puhává és simává teszi. Diszkrét levendula illata van. Hatása tökéletes.
Postán szállítja utánvétellel, díjmentesen
(1 üveg ára 50— lej, 2 üveg 90— lej, 3 üveg 130— lej.)
Farmax Braşov, Postafiók 53 utján.
Vezérképvislet: **AMPHORA R.-T. Braşov.**

Ki akar 30--40 %-ot megtakarítani ?
Senki se vásároljon kötöttárú és harisnyát, amíg meg nem tekintli a Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi Miklós-utca) 3. szám alatt megnyitott helybell
„DORMA“ ?
kötött-, szövött- és harisnyaáruknak
gyári lerakatát,
ahol az egész országban közismert és legszebb kivitelben készített összes gyártmányok szigorú eredeti gyári árakban árusítva.

Remington Modell 92
és **Remington** hordozható
írógépek
képvislete **Révész Ernő, Műos-vásárhely,** Főter 47. Telefon 1-26. Kérjen ajánlatot. Kívánatra bemutatás díjtalan. A világ legerősebb gépei. 92 jel az eddigi 84 jellel szemben.

pel.
Ludwig
márc.
bél.
mekek
t-nagyvá.
Alnak el-
um ótnapos
speti FTC-
TC-KAC-
lag el fog
portközösség
ram nélkül,
egyesületek
radi sport-
kombinált
a Törökvés
szerint a
e és így va-
egyenrangú,
nagyértékű
nem akarunk
ak ellenére,
a meccset,
meglepetésnek
Admira ko-
n érte a ko-
jelentés sze-
akik a Bu-
i elk-n össze-
kivették az
sárnapra tel-
külföldi kö-
rópai uszó-
stről jelentik:
nak szenzációja
ónak elért új
előfutamban.
k:
1. Gáborffy
var 288 mp.,
futam.) 1. Arne
gerekord! (Régi
cher II. német
agyar 22 perc
Borg részidejei:
mp., 400 m.
perc 31 mp.,
lőfutam. I. Ber-
hók magyar 22
B. Kontek cseh
galupo olasz és
a verseny leg-
a cseh Kontek
a.
n első helyezetteje,
német, Halassy
gyar és — ha az
ontek cseh kerül.
etország 8:1 (3:1).
II., Keserű II.,
állítása magyar
kötött formában
Keletben

8 SZINHAZ - MŰVÉSZET

Fej vagy irás

Irtta Lakatos László. Bemutatta a kolozsvári Magyar Színház

Öszintén szólva, nem reméltünk tulsokat Lakatos László tegnap esti darabjától, de kevesebbet kapunk, mint amennyit vártunk.

A "Fej vagy irás" analógia elcsépett háromszögletű: a férj, feleség és csábító egymás közötti viszonyából meríti problémáját. A szerelemre éhes unatkozó feleség kezében a férj is, a csábító is csupán könnyű játékszerek, akiket az ösztönös szesznyi raffineria, mint egy delmes tábornok táncolat természetesen menthetlenül beebukik a csábító karjai közé, aki jelen esetben még csak nem is "csábító", hanem csak egy szegény szerelmes kis "tubi", ahogy az asszony őt nevezi. Az alkalom nem is fértik sokáig. A férjnek, a jövevű építőművésznek, aki komoly ember és szereti a feleségét, el kell utaznia és a barátját, egy közönséges kerítőnő minden jól elkészít...

A darab problémája tulajdonképpen csak ezután bontakozik ki.

Nincsenek egyéniségek, csak típusok vannak, — mondja a férj freudista orvosbarátja. — Tíz-tizenkétféle típus van. Ábrázatok, jellemelek. É, pont úgy fel lehet fedezni a lékpucc típusát a pénzügyi sztrájkok körében, mint az uriaszonyokét a kokottok között. Csak a ruha és a millió más. Ebbe a tíz, tizenkét típusba aztán bele lehet sorozni az egész emberiséget.

Eriől hamarosan meggyőződik a férj is. Látja az események kialakulását és elébe akar vágni a fejleményeknek, hogy ne legyen nevetséges. Nem utazik el, csak úgy tesz, mintha elutazna. Az opera háta mögött bolyong, várja az előadás végét, mert bent az egyik páholyban mind együtt vannak. A feleség, a kis tubi, a barátja, az anyós és a többiek. A Rózsavirág előadása hozza a nyulikat, tehát betér a barba. Itt ugyanazokat a típusokat látja, mint otthon, csak hogy a felesége haja most nem fekete, hanem vörös, freudista barátja nem orvos, hanem egy orosz diák, a kis tubi pedig egy szimpla szingurista, aki shimmyt kénytelen játszani az uri vendégnek, miközben az elcsábítja menyasszonyát.

Az opera vége. Az asszony egyedül van otthon és kéjes elomlással várja a tubit, a szerelmes kis játékhajót. De helyette a férj jön. Nincs semmi baj. Az asszony könnyű szerrel elhiteti vele, hogy őt várta, hiszen mindent előre tudott, mindeuról értesítve volt... De jön a másik is. Uriemberek azonban hamar megértik egymást. A vetélytárs szajdijugl összeesapja bokáját és megkéri a férjtől a feleség kezét.

A férj az asszonyra bizza a döntést és — az asszony dönt. Megmarad férje mellett, hiszen őt szereti, a másik az csak egy szerelmes kis játékhajó, egy szegény kis tubi...

A darab súlypontja kétségtelenül azon a tételre volna: „Nincsenek egyéniségek, csak típusok...“ De éppen ezt a problémát nem hozta ki elég erővel a szerző. A hiba talán ott van, hogy a főszereplő a sovány cselekményre helyezte és így a probléma átfestése néhány eredeti dialóguson kívül nem sikerült.

A rendezés jó volt. A szereplők mindent megtettek a darab érdekében és az a mérsékelt siker, amit el lehet könyvelni, a kitűnő rendezésnek és a jó drámai együttesnek tudható be. Baróti Erzsébet szívesen figurálja a nála megszokott ösztönös művészetével, kitűnően oldotta meg a szerelemre éhes ravasz, hódító asszony feladatát. Kemény László a férj szerepében, különösen, hogy eddigi merevségét lefejtette magáról, teljes illúziót keltett. Homokai kis szerepében is jó volt. Lackó Aranka az anyós, Marsi Gizi a barátja, Mihály az orvos és Izsó a vezérigazgató, valamint Köszegi Margit a szobalány szerepében járultak még hozzá a darab mérsékelt sikerének kivívásához. (— cell)

A színházi iroda közleményei.

Négy érdekes újdonság van még műsoron a hét hátralevő részében: az Alvó... a szezon vég leg sikerültebb előadásai közé tartozott, a Csokoljón meg, mely szombaton este Poor Lili és Ihsz fellépésével van műsoron, vasárnap délután a Fej vagy irás-t, este az Antóniát... Poor Lilivel.

Heti műsor

Péntek: Alvó férj (Újdonság 6-adszor. Sorozatsz. 8.) Szombat: Csokoljón meg! (Poor Lili fellépésével. Sorozatszám 9.) Vasárnap 6 kor: Fej vagy irás? (Újdonság 3-adszor. Leszállított helyekkel. Sorozatszám 10.) Vasárnap este 9-kor: Antónia. (30-adszor. Poor Lili fellépésével. Sorozatszám 11.)

A FILM

A zarándok

A jövő hét folyamán abban a ritka alkalomban lesz része a mozit kedvelő közönségnek, hogy láthatni fogja a jókedv és a nevetés két királyát, Charles Chaplint, "A zarándok" című filmen és Max Lindert, a felejthetetlen művészt, "A cirkusz királya" című filmen.

A két film bemutatása ünnepe lesz a mozivilágnak. Mikor Charles Chaplin dicsősége már csúcspontját érte el, mikor az emberek milliói egyetemesül hódolnak Charles fényes tehetségének, mikor művészi teljesítményét az általános emberi kultúra egyik jelentős értékének tekintik és a könyvekig való megnevetés és apostolának, valóban méltó és indokolt, hogy áldoztuk Charles Chaplin legközelebbi művésztszára, a felejthetetlen Max Linder emlékének is.

Max Linder kora halála súlyos veszteség, amelyet pótolni nagyon nehéz lesz. Max Linder éppen úgy, mint Charles Chaplin nagy megértője volt az életnek és a szenvedésnek. Humora telítve volt a ritka emberi ámitás izével. Max az egészséges és jóízű nevetés valódi apostola volt.

A Select mozgó augusztus 23-án és 24-ikén, hétfőn és kedden mutatja be Chaplinnal a főszerepben "A zarándokot", augusztus 25-ikén és 26-ikén, szerdán és csütörtökön pedig Max Linderrel "A cirkusz királyát".

A Filmrovat üzenetei

K. B. Arad. Mary Astor címe: Kollywood, 5341 Melrose Avenue.

Félix. Természetes, hogy a filmgyárak a nagyobb szerepek eljátszására kizárólag a legkiválóbb arcu és megjelenésű művészeket és művésznőket alkalmazzzák. Ahiket a természet kevesebb szépséggel áldott meg, azoknak kisebb szerepekkel kell megelégedniük.

H. M., Brassó. A Bagdadi Tolvajban a repülőszőnyegre úgy vették fel, hogy négy, láthatatlan vadróton mozogtatták. Két felvétel volt, először felvették Bagdad városát, aztán erre rávetítették a szőnyegjelenséget.

Albina. Tény az, hogy Chaplin maga akarja eljátszani a Napoleon film főszerepét. Kérdéses azonban, hogy a közönség fel fog tudni-e szabadulni a képzet alól, hogy Chaplint ne kis bajusszal, puhakalappal, bottal és széles cipőkkel lássa.

Doktor H., Szeged. Gloria Swanson Chicagóban született és harmincéves múlt. H. Sombornal való házasságából egy négy és fél éves kislánya van.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszerű közönség egy szó 4 lej, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Állás-keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej

Kereskedelmi utazók

Berkovicsné שר נרמן vendéglője, Oradea-Mara. Str. Nicolai Jorga (Zófia-utca) No 19. Ismert elsőrendű konyha I Mérsékelt árak.

Kellemes hanggal bíró nő en fiatalon bar, kinek több évi מוסף előimádkozói gyakorlata van, az ősi ünnepekre állást keres, lehetőleg nagyobb birtokosnál. Megvárásokat fizetés megjelölés mellett kérik Hotimann Elemér, Valcul de jos, judetul Salaj — aimre. 1595

Uri fia vidó családnál a cen rumban teljes ellátást kért, esetleg zongorahasználattal és oktattassa. Érdeklődhet Cluj, Str. Regina Maria 15, az ületben. 1587

File terítőket és kelim munkákat legutányosabban készít Hirschné, Reg. Ferdinand 101, ajtó No 5.

Barzol

Fleraris Vasúzet

Cluj-Kolozsvár, Piata M. Vit. 13

Telefon 1049

Szovátán a legszebb helyen épült 7 szobas emeletes villa, teljes berendezéssel, esetleg 10 szobának is berendezhető, pormentes nagy terület, gondozott parkkal, melléképületekkel előnyös áron eladó. Értkezni Székely Ferencnél, Szovátán, Székely-villa. 1585

Figyelem!

Aug. hó 15-én megnyílik Clujon Renner palotával szemben levő "Parisien" szálloda שר נרמן

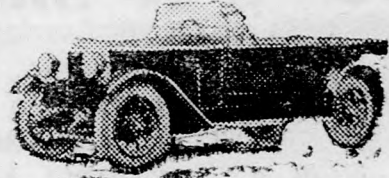
étterme.

Izletes konyha! Szolid árak! Pontos kiszolgálás! Abonánsok elfogadtatnak! Reggeli és uzsonna is kapható.

Albert Sámuelné vezetése alatt Kiszolgáló leányokat keresünk!

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv. Társ.

Cluj, Piata Unirii No 7. — Saját tőkés 48.000.000 lej. — Fiókjai: Dés, Dioszsentsmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhely. Affiliált intézetei: Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Udvar és Marosvásárhely. Affiliált intézetei: Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhely, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed. Áruaktárai a vasút mellett. Betéteket elfogad, váltókat leszámítol, bel- és külföldi átutalásokat teljesít. — Safe deposit. — Mindenféle bankszerű ügyletet előnyösen végez.

Turini FIAT autók

kizárólagos képvisellete, Bihar- és Szilágy-megyékre.

Legújabb típusu 509 és 503-as autók raktáron.

VELOCITAS garage (box)

Oradea, Str. Ciorogariu (Uri-u.) 14. — PIRELLI gumilerakat.

Erkezt... és ny...

Kolozsvár, St. B...

Pop (Brassai-utca)

Telefon: 228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...

228 és 10...